

Развој државних институција кроз историју

III циклус

Данас многе државе теже изградњи модерних демократских институција. Појам демократија означава облик владавине у којем све одлуке неке државе, директно или индиректно доноси већина њених грађана кроз поштене изборе. Монархија је облик државе где сву власт има владар (монарх). Република је облик владавине где владар на власт долази избором грађана или скупштине. Реч демократија на грчком би значила владавина народа. У античкој Атини постојао је директан облик робовласничке демократије. Сваки пунолетни слободни грађанин Атине могао је да предложи одређени закон или гласа за њега. Одлучујућа улога у политичком животу припадала је народној скупштини (еклесији). Стари Римљани су такође ценили републиканско уређење и демократију, тако да Октавијан Август, који је то знао није се прогласио за цара већ је узео титулу принцепса (први међу једнакима). У времену средњег века већина држава су биле монархије, изузев ретких република (нпр. Млетачка република).

Многе државе као узор демократије и демократских институција узимају пример Сједињених Америчких Држава. Код њих је власт подељена **на извршну, законодавну и судску**. Ова подела је заснована на уставу из 1787. Године. САД су федерална држава која се састоји од извршне власти: председник и његов кабинет чији мандат траје 4 године, а максимално се може два пута кандидовати на ту функцију. Законодавну власт има конгрес САД који има два дома – представнички дом и конгрес. Судска власт се састоји од свих судова у САД. Врховни суд има 9 судија чији је мандат доживотни.

Србија је република- што значи да се на изборима бира председник. На изборима се бирају и народни посланици који нас представљају у парламенту.

Институције државе:

- Председник је лице изабрано избором грађана или избором у скупштини. Он представља државу у земљи и свету
- Скупштина има законодавну власт, а то значи да доноси устав и законе. Њене чланове бирају грађани на изборима.
- Влада има извршну власт што значи да спроводи законе и одлуке скупштине. Састављена је од различитих министарстава који су задужени за поједине области.
- Суд има судску власт а то значи да примењује и тумачи законе које је донела скупштина.
- Војска је оружана сила чији је задатак да одбрани државу од напада друге државе.
- Полиција је чувар јавног реда и мира који су загарантовани законом.

Питања за полазнике:

- 1.Шта је република?
- 2.Шта значи демократија?
- 3.Како се дели власт у САД?
- 4.Који је задатак владе?